

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Інститут політичних і етнонаціональних досліджень
ім. І. Ф. Кураса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Наукова конференція
Соборність України: історія та сучасність

ПРОГРАМА

19 січня 2023 року
м. Київ

Організаційний комітет

Рафальський Олег Олексійович, директор Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України

Бортняк Валерій Анатолійович, ректор Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат юридичних наук

Шайгородський Юрій Жанович, заступник директора з наукової роботи Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор політичних наук, професор

Кудря Ігор Георгійович, директор Навчально-наукового гуманітарного інституту Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філософських наук, професор

Яремчук В'ячеслав Дмитрович, провідний науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор політичних наук, доцент

Захожай Зореслава Володимирівна, завідувач кафедри філософії та історії Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат історичних наук, доцент

Перевезій Віталій Олександрович, вчений секретар Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, кандидат історичних наук, доцент

Регламент роботи

Реєстрація учасників конференції: 10:30–11:00

Початок роботи конференції: **11:00**

Доповідь – до 20 хв.

Виступ – до 10 хв.

Репліки, запитання, відповіді – до 3 хв.

Завершення роботи конференції: **14:00**

Модератор – Ю. Шайгородський

Напрями роботи

- Політична актуальність проблеми соборності України. Шляхи реалізації в сучасних суспільно-політичних умовах
- Соборність України: перші кроки втілення у революційну добу 1917–1920 рр.
- „Радянська модель” соборності України: сутність і наслідки
- Новий зміст ідеї соборності в умовах державної незалежності України
- Виклики та загрози соборності України в умовах російсько-української війни
- „Кримське питання” в контексті проблеми соборності України
- Українське суспільство в умовах повоєнної трансформації та європейської інтеграції

Можливі питання для обговорення

- У чому полягає актуальність проблеми соборності України?
- Потенціал ідеї соборності на сучасному етапі державотворення.
- Якими є основні чинники суспільної консолідації?
- Консолідаційний потенціал громадянського суспільства та його інститутів.
- Чи існують (чи з'являться) в Україні ідеологічні партії?
- Концепт колективної пам'яті як засіб суспільної консолідації.
- Шляхи консолідації політичної нації в умовах російської агресії.
- Чи можливе проведення ефективних реформ в умовах війни?
- Чи сприяє єдності України реформа децентралізації?
- Яким має бути статус Криму та міста Севастополя у повоєнному адміністративно-політичному устрої України?
- Чи можливе ефективне повоєнне оновлення країни без реформи політичної системи і виборчого законодавства?
- Роль соціогуманітарних наук, освітньої та культурної сфер у процесах повоєнного оновлення країни.

ПРОГРАМА

Відкриття конференції, вітальне слово організаторів

Олег Рафальський, директор Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, віцепрезидент НАН України, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік НАПН України

Ігор Кудря, директор Навчально-наукового гуманітарного інституту Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філософських наук, професор

Доповідь

Феномен соборності України у політичному дискурсі

Тетяна Бевз, головний науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор історичних наук, професор

Виступи

Проблеми історіографічного освоєння концептуальних засад української соборності в 1917–1920 роках

Валерій Солдатенко, головний науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України

Між Сціллою і Харібдою: східногалицьке питання у міжнародному практикумі (1920-і роки)

Зореслава Захожай, завідувач кафедри філософії та історії Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат історичних наук, доцент

Іван Лисяк-Рудницький про соборність України

Юрій Шаповал, головний науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор історичних наук, професор

Трансформації політичних партій України напередодні війни: що далі?

Анатолій Романюк, завідувач кафедри політології Львівського національного університету імені Івана Франка, доктор політичних наук, професор

Коллективне почуття справедливості як умова консолідації українського суспільства у боротьбі з російськими загарбниками

Лілія Клочек, проректор з наукової роботи Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, доктор психологічних наук, професор

Національна стійкість та консолідація українського суспільства в умовах військової агресії Російської Федерації проти України

Василь Климончук, завідувач кафедри політології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктор політичних наук, професор

Розвиток ідеї соборності в роки Першої світової війни

В'ячеслав Яремчук, провідний науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор політичних наук, доцент

Соборність України у світлі цивілізаційного аналізу історії

Віталій Космина, доцент кафедри філософії та історії Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор історичних наук, доцент

Соборність українських земель по-сталінськи (1939-1945)

Владислав Гриневич, провідний науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор політичних наук, старший науковий співробітник

Постаті, які поєднали Поділля і Донбас

Надія Темірова, професор кафедри історії України та спеціальних галузей історичної науки Донецького національного університету імені Василя Стуса, доктор історичних наук, професор

Система стримувань і противаг в Україні: поточні виклики та актуальні вимоги на тлі російсько-української війни

Дмитро Гаврилюк, головний спеціаліст відділу аналізу аудіовізуальних медіапослуг та соціологічних досліджень національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, кандидат політичних наук

Концепція соборності як фактор суспільних трансформацій

Оксана Зорич, старший науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, кандидат політичних наук

Крим як невіддільна складова соборної України

Євгенія Горюнова, доцент кафедри філософії та історії Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат історичних наук, доцент

Перша спроба анексії Криму в 1990-х роках як прояв імперських амбіцій РФ

Олена Любовець, професор кафедри міжнародних відносин і суспільних наук Національного університету біоресурсів і природокористування, доктор історичних наук, старший науковий співробітник

Крим в боротьбі за деокупацію та реінтеграцію півострова

Олена Газізова, завідувач відділу освітніх технологій та популяризації українознавства Науково-дослідного інституту українознавства МОН України, кандидат історичних наук

Децентралізація в Україні: випробування війною

Микола Горбатюк, старший науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник

Побудова соборності держави за допомогою політичних інститутів: міжнародний досвід

Уляна Мовчан, доцент кафедри політології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кандидат політичних наук

„22.01.1919” – нерушимий код української єдності

Віталій Куц, викладач кафедри філософії та історії Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філософських наук

Підходи республіканського та гетьманського урядів щодо встановлення кордонів України (1917–1918 рр.)

Богдан Грушецький, доцент кафедри міжнародних відносин і суспільних наук Національного університету біоресурсів і природокористування України, кандидат політичних наук

Соборність України: філософсько-правовий вимір

Федір Медвідь, професор кафедри теорії держави і права та конституційного права Міжрегіональної академії управління персоналом, кандидат філософських наук

Роль християнства у становленні соборності Русу-України

Віктор Доценко, професор кафедри філософії та історії Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор історичних наук, професор

Пантеон героїв як аспект Соборності держави

Віктор Рибаченко, доцент кафедри зв'язків з громадськістю та журналістики Київського національного університету культури і мистецтв

День соборності в інформаційно-культурному просторі українців Будапешту

Оксана Гомотюк, декан соціально-гуманітарного факультету Західноукраїнського національного університету, доктор історичних наук, професор

Єврейська громада та соборність України: виклики сьогодення. Українські євреї у боротьбі проти російської агресії

Анатолій Подольський, провідний науковий співробітник відділу етнополітології Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник

Українська політична свідомість періоду „перебудови” в СРСР

Олександр Чорний, науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, кандидат філософських наук

***Концепт соборності в програмах українських політичних партій
Західної України у міжвоєнний період***

Леонід Цубов, доцент кафедри економіки і маркетингу Інституту підприємництва та перспективних технологій Національного університету „Львівська політехніка”, кандидат історичних наук, доцент

Розвиток ідеї соборності України після Революції Гідності

Валерій Мачуський, молодший науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, кандидат педагогічних наук

***Специфіка й умови консолідації соціуму як основи зовнішньополітичної
ідентифікації України***

Юлія Цирфа, доцент кафедри міжнародного регіонаознавства Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат політичних наук, доцент

Ідея української соборності як чинник протистояння російській агресії

Федір Семенченко, доктор політичних наук, професор

***Роль медіапсихології у забезпеченні психологічного добробуту як
необхідної умови повоєнного оновлення країни***

Любов Найдьонова, заступник директора з наукової роботи Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, доктор психологічних наук, член-кореспондент НАПН України

Проблема морального дистресу в умовах воєнного конфлікту

Тетяна Федотова, доцент кафедри загальної та соціальної психології Волинського національного університету імені Лесі Українки, кандидат психологічних наук, доцент

***Смисловий потенціал активної солідарності суб'єктів етнокультурних
груп у складі української політичної нації***

Оксана Яремчук, провідний науковий співробітник Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, доктор психологічних наук, доцент

***Використання архітектурного середовища як інструменту знищення
базових засад історичної пам'яті українців в УРСР у 1960-х рр.***

Наталія Божко, доцент кафедри українознавства Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, кандидат історичних наук, доцент

***М'яка сила конструктивної рефлексії відновленого світу. Свобода
проти тоталітаризму***

Михайло Найдьонов, професор Державного університету інфраструктури та технологій, доктор психологічних наук, старший науковий співробітник

***Державний протокол України і дипломатичний протокол України як
суспільно-політичний фактор і новий зміст ідеї соборності в умовах
державної незалежності України: інституціональний та міжнародно-
комунікаційний дискурси***

В'ячеслав Циватий, доцент кафедри світового українства Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат історичних наук

Соборність України: соціогуманітарний вимір

Людмила Войнаровська, доцент кафедри соціології Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

Повоєнна трансформація українського суспільства: етичні виклики в соціогуманітарній та освітній сферах

Тетяна Пітякова, старший викладач кафедри соціології Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

Концепт „народовладдя” як інструмент сучасного популістського дискурсу

Марина Баранівська, аспірантка Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України

Роль політичної еліти в формуванні та реалізації політики суспільної інтеграції

Микола Сушко, студент 2 курсу Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського

Українське Приазов'я і проблема соборності України

Максим Кодола, студент 4 курсу Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського

Феномен соборності України як вирішальний чинник перемоги у російсько-українській війні

Дмитро Шапорков, студент 4 курсу Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського